

De Schakel

Informatieblad voor de aangesloten verenigingen

Nr. 49, juni 2015

Het zonnetje komt er de afgelopen tijd telkens meer bij, ideaal weer voor een anti-slipcursus en andere verkeerseducatieve activiteiten in de buitenlucht. Deze editie van De Schakel kan beschouwd worden als een speciale editie, waarin extra aandacht besteed wordt aan het aftreden van onze vice-voorzitter Jaap van der Veen. Daarnaast treft u in deze Schakel o.a. uitleg over het VBR en de WRM-T. Veel leesplezier, en een hele fijne zomer gewenst namens de SBV! ♦ TW

Mister SBV Jaap van der Veen neemt afscheid

Jaap van der Veen, één van de mannen van het eerste uur gaat ons verlaten. Na ruim 20 jaar onafgebroken deel uitmaakt te hebben van het bestuur van de SBV is de tijd aangebroken voor het afscheid. Ruim twintig bewogen jaren met hoogte- en dieptepunten, met vreugde en verdriet zijn voorbij gevlogen.

Jaap, een man uit de praktijk, pragmatisch en met een oplossing voor elk probleem, soms impulsief, maar ook open voor andere inzichten.

Op 12 februari 1993 tijdens de oprichtingsvergadering van de SBV deed Jaap al uitspraken die nog steeds actueel zijn...

a. De rijkschool branche bestaat voor het overgrote deel uit individualisten waar-

door er geen sterke homogene brancheorganisatie heeft kunnen ontstaan.

b. Alleen wettelijk geregeld zijn de kwaliteitseisen van de rijinstructeurs en de eisen met betrekking tot het rijexamen.

Verder vraagt Jaap in die speech al aandacht het begeleid rijden, zo staat in zijn speech: "18-jarigen mogen zonder toestemming van hun ouders en 16-jarigen volgens de wet met elkaar naar bed. En dan op die leeftijd na een gedegen voorlichting en opleiding geen rijbewijs?" Dit is dus geschiedenis anno 1993!!

Van Sijtze Aukema ontvang ik ter inspiratie een mooi overzicht over het verleden.

Een verhaal dat ik zo leuk vond dat ik er niet uit wilde snoepen, maar het in overleg met Sijtze en de redactie apart in dit nummer opneem, ere wie ere toekomt.

Jaap is een man die gemakkelijk met iedereen om zich heen omgaat en ook gemakkelijk contacten legt. Door zijn functies naast die bij de SBV, o.a. kringbestuur ABL en BOVAG, heeft Jaap een enorm netwerk opgebouwd. Zo is het jaarlijks BOVAG-congres voor Jaap vooral een soort van reünie.

Binnen het SBV-bestuur was het met name, de helaas overleden penningmeester Haje Haisma en later zijn maatje Sijtze Aukema, die samen met Jaap nieuwe projecten

ontwikkelden en bestaande projecten vernieuwden. Natuurlijk gebeurde dit altijd in samenwerking met de mensen van kantoor en de heren Sipke van der Meulen en Jan van der Zwaag van het ROF.

Haje Haisma en Jaap van der Veen zijn, in die eerste plusminus tien jaar van de SBV, van onschatbare waarde geweest voor de ontwikkeling van de SBV tot de organisatie, die er nu in 2015 staat. Een organisatie met Marjolein van Eek als manager, waarbij Willem en Tessa samen met Marjolein de projecten leiden en ontwikkelen, Anjo

administratief ondersteunt, Dirkje Nynke voor de financiële verwerking zorg draagt en Taeke op het VEC voor beheer, coördinatie etc. zorgt. Een team om trots op te zijn mede dankzij de inzet van Jaap.

Tijdens de bestuursvergadering op 5 juni is Appie Pal als opvolger van Jaap van der Veen benoemd. We wensen hem heel veel succes en hebben er alle vertrouwen in dat we een prima samenwerking in het dagelijks bestuur met Miranda Dijker, onze penningmeester en ondergetekende zullen hebben.

Iemand die naast zijn verantwoordelijkheid voor zijn eigen rijnschool zoveel inzet en betrokkenheid gedurende zo'n lange tijd toont, verdient alle respect en waardering. Persoonlijk heb ik de samenwerking met Jaap de afgelopen 5 jaar als zeer prettig en inspirerend ervaren.

Jaap, namens allen die de SBV dierbaar zijn: Dankjewel. Het ga je goed samen met je vrouw, kinderen, kleinkinderen en achterkleinkind.

Oant sjen, Tom Metz, voorzitter SBV

SBV-'baandagen' VEC

Men kan op de baan trainen met personenauto's, maar ook met vrachtwagens! U kunt een of meer dagen en/of dagdelen vastleggen bij de SBV. De kosten zijn 125 euro (exclusief BTW) per twee uur. Dit doet u door een mail te sturen aan Marjolein van Eek via marjolein@stichtingsbv.nl met daarin de door u gewenste datum, tijd, ruimtes en eventuele overige zaken, zoals huurauto, zaal, docent, et cetera. Bellen mag natuurlijk ook altijd!

U krijgt dan een reactie of de betreffende datum en tijd nog beschikbaar zijn.

Gratis training Drive Clean voor leerlingen

Leerlingen kunnen gratis op het VEC in Drachten meedoen aan deze cursus waarin ze een verkorte sliptraining krijgen (ROSO) en voorlichting over alcoholgebruik in het verkeer. U hoeft zelf, als instructeur, niet beslist mee. De avonden zijn erg leerzaam en leuk, en kunt u als gratis cadeau weggeven aan de leerlingen.

De eerstvolgende Drive Clean trainingen zijn op:

- Do 2 juli 2015, 19.15 - 21.15 uur
- Di 15 september 2015, 19.15 - 21.15 uur
- Do 15 oktober 2015, 19.15 - 21.15 uur
- Di 17 november 2015, 19.15 - 21.15 uur

Iedereen kan leerlingen hiervoor opgeven. Per avond is er plaats voor max.

20 leerlingen. Opgeven kan via marjolein@stichtingsbv.nl.

Daarnaast wordt alleen het onderdeel van de alcohol- en drugsvoorlichting ook gegeven bij rij scholen thuis, indien de rij school zelf theorie geeft. Wie hiervoor belangstelling heeft of hier meer over wil weten, kan contact opnemen met de SBV.

Geef de pen door aan... Johan Schreuder

Allereerst wil ik Koert bedanken voor het doorgeven van de pen aan mij. Ik ben Johan Schreuder, 50 jaar en geboren en getogen in de stad Groningen. Inmiddels woon ik alweer 27 jaar in Zuidwolde (gemeente Bedum). Ik woon er met veel plezier samen met mijn vrouw en twee dochters (17 en 19 jaar).

Na de lagere school, LTS (motorvoertuigen) en het KMBO ben ik korte tijd werkzaam geweest bij garage Ennam in Groningen. Vervolgens ben ik begonnen bij de Post. Eerst achter het NS-station als medewerker bij de aan- en afvoer van post. Dat hield in: het laden en lossen van treinen en bedienen van 'grote' klanten en postkantoren. Na het wegvallen van het vervoer per trein verdwenen de werkzaamheden. Ik ben daarna als postbode aan het werk gegaan. Het werk als postbode heb ik ongeveer 22 jaar gedaan in de stad Groningen. De laatste paar jaar bij de Post ben ik, naast postbode, als operator werkzaam geweest aan de Achterweg. Als operator bedien je de machine die de post sorteert. Hoewel ik het werk altijd met veel plezier heb gedaan, werd het na 27 jaar tijd voor iets anders.

In 2010 heb ik informatie opgevraagd over de opleiding tot rijinstructeur. Hoewel het mij wel wat leek, heb ik de papieren eerst weer aan de kant gelegd. Na een leuk gesprek, op Boeskooldag 2011 in Zuidwolde,

met mevrouw Scholtens (de vrouw van André Scholtens/Autorijschool Scholtens) besloot ik mij toch in te schrijven voor de opleiding. Met André als mentor lukte het mij de benodigde papieren te halen en ben ik in september 2011 voor mijzelf begonnen. André bouwde zijn leerlingenbestand af en schoof leerlingen door naar mij waardoor ik een goede start heb kunnen maken. Meteen na het behalen van mijn instructiepapieren, heb ik de RIS-opleiding gevolgd. Daarna heb ik bij Spectrum Brabant de opleiding 'Rijles en Autisme' gedaan.

De eerste twee jaar heb ik lesgegeven in een Golf Plus en sinds april vorig jaar rijd ik in een Golf 7. Het lesgeven voelt voor mij nog steeds niet als werk; ik geniet

iedere dag van het rijden door stad en Ommeland met mijn leerlingen. Iedere maand ben ik met een aantal leerlingen op de baan in Drachten te vinden voor de Drive Clean-training. Inmiddels heb ik ook zelf een keer meegeholpen bij het geven van een training en ik hoop dat in de toekomst vaker te mogen doen.

In mijn vrije tijd rijd ik graag in mijn Austin Healey of Trabant 601. Daarnaast verzamel ik Tri-ang auto's en buitenlandse nummerborden. Ook een vakantie of een paar dagen eropuit met mijn gezin, behoort tot mijn favoriete bezigheden.

Graag geef ik de pen door aan mijn oud-, tevens weer nieuwe, collega Rob Winkel uit Zuidhorn.

Column: 't Is fijn om een SBV- docent te zijn

Dat was ff schrikken tijdens een remdemo voor een basisschool in de provincie... Toen we voorafgaand aan het spektakel aan de aanwezige kinderen vroegen, wie wel eens een ernstig ongeluk had meegemaakt in familie- of kennissenkring, stapte een klein parmantig manneke met een véél te grote bril naar voren. Hij vertelde ons vanachter zijn grote glazen, dat zijn pake met de auto onder de trein was gekomen. Mijn collega en ik keken elkaar aan en vielen toch enigszins stil (wat in ons geval als een zeldzaamheid wordt ervaren).

Na van de ergste schrik bekomen te zijn, vroegen we toch aan het vrolijk ogende manneke, hoe het allemaal was afgelopen. Hij antwoordde ons, dat alles verder GOED was gegaan, waaruit wij de conclusie trokken, dat het met pake goed was afgelopen. Niets bleek minder waar te zijn, want toen wij hem vroegen hoe het nu met pake ging, antwoordde hij zonder een spier te vertrekken, dat die was overleden...

Bizarre, grappige, droevige, ontroerende, enthousiaste verhalen komen we vaak tegen bij de verkeerslessen die we geven aan de kinderen op de scholen. Ook tijdens het lezen van de evaluatieformulieren komen deze verhalen weer terug. De tweestrijd tussen de twee Friese profvoetbalclubs wordt tot op het formulier uitgevochten, vooral wanneer wij onze 'show' weer eens opvoeren in 'een dorp 30 km verderop' en soms verschijnen in het shirt van de rivaliserende club. Kreten als 'we gaan op hertenjacht', komen veelvuldig voor en ondanks dat ze de docent best wel 'chill' vinden, wordt hem toch wel verweten, dat hij een supporter van de club uit de stad is.

Filmpjes en al dan niet 'waargebeurde' eigen belevenissen worden als het leukste onderdeel ervaren van onze verkeerslessen en zo eindigen de bij voorbaat als saai bestempelde lessen bijna altijd in een enthousiaste belevenis, voor zowel de docent, als voor zijn of haar leerlingen.

De boodschap komt over, het werk is leuk en gevarieerd, het resultaat is positief en de reacties zijn hartverwarmend. Ja, 't is fijn om een SBV-docent te zijn.

-Th.K., uw rijdende reporter

Applicaties 2015

In 2015 verzorgt de SBV weer een aantal applicatiecursussen en andere cursussen voor rijinstructeurs in het VEC te Drachten.

19 juni 2015: RVV

Bij deze applicatie worden de nieuwste wijzigingen en belangrijkste onderdelen behandeld die de laatste periode in het RVV zijn aangebracht. Het betreft een dagcursus. Er kunnen maximaal 15 personen meedoen.

De cursuskosten bedragen € 150,-. Bovendien krijgen de cursisten bij een dagcursus een gratis lunch van de SBV aangeboden.

Datum: 19-06-2015, duurt 1dag (telt mee voor 2 dagdelen)

Kosten: 150 euro

Locatie: Verkeerseducatiecentrum (VEC) te Drachten.

8 september 2015: Cursus Praktijkvoorbereiding Theorie

Het theoriedeel van de cursus Praktijkvoorbereiding wordt gehouden op dinsdag 8 september a.s. Het theoriedeel duurt een hele dag van ca. 09.00 tot 15.00 uur. De praktijk doe je op een andere dag. De praktijk duurt een halve dag en doe je met een collega en een instructeur. De onderstaande kosten betreft het totale bedrag voor de theorie en praktijk tezamen.

Datum: 08-09-2015, 09.00-15.00 uur, incl. lunch.

Kosten: € 199,- (totaalbedrag voor theorie en praktijk)

Locatie: Verkeerseducatiecentrum (VEC) te Drachten

Opgeven voor de applicaties kan via marjolein@stichtingsbv.nl of 0512-544610.

Mededeling afmelding bij applicatiecursussen

Vanaf 2015 is met betrekking tot de afmelding voor applicatiecursussen de volgende regel in het leven geroepen. Deelnemers kunnen zich voortaan tot veertien dagen van te voren kosteloos afmelden voor een applicatiecursus. Daarna moet je het volledige bedrag betalen. Wie niet betaalt, mag niet meer meedoen aan andere applicatiecursussen en dergelijke. Voorheen kampte de SBV regelmatig met deelnemers die zonder afmelding niet kwamen opdagen, dan wel niet betaalden. Hierdoor draaide de SBV op voor de gemaakte kosten. Om dergelijke ongemakken in de toekomst te voorkomen verzoeken wij alle leden om bovenstaand besluit in acht te nemen.

Appie Pal over Vereniging Beroeps Rijschoolhouders (VBR)

Geachte lezer,

Vanuit de SBV kreeg ik (Appie Pal) de vraag om een stukje te schrijven over onze vereniging. Een leuk verzoek om wat meer uitleg te kunnen geven over de vereniging.

VBR Heerenveen (Vereniging van Beroeps-Rijschoolhouders) is in 1982 opgericht en bestaat dus inmiddels 33 jaar. In eerste instantie is het VBR opgericht om als rij-scholen gezamenlijk meer inspraak te hebben bij het CBR, de gemeente e.d. En om onderling de problematiek in de rijschoolbranche te kunnen bespreken. Ook zou het VBR een soort kwaliteitsmerk moeten worden voor rijscholen in de regio. In de loop der jaren is de vereniging gegroeid, maar zijn ook de punten waar het VBR voor staat aangepast aan de huidige tijd. Door samen met andere kringverenigingen aangesloten te zijn bij de SBV kunnen wij nog beter in gesprek met instanties zoals het CBR en de BOVAG. Ook maken onze leden gebruik van de kortingen die wij middels de SBV hebben voor de verplichte WRM-applicaties. Daarnaast organiseren wij één keer per jaar een leuke feestavond, zodat onze leden elkaar ook op een andere manier kunnen leren kennen. Ook hebben wij twee keer per jaar samen met ABL en B14 een informeel overleg met het CBR, hierin kunnen zowel wij als het CBR alles bespreekbaar maken. Tevens informeren wij onze leden over belangrijke veranderingen e.d.

Ikzelf maak inmiddels alweer zeven jaar deel uit van het bestuur van het VBR, in verschillende functies (secretaris en voorzitter). Vanuit het bestuur merken wij dat het in de huidige tijd telkens moeilijker wordt om de leden bij elkaar te krijgen. Dat heeft uiteraard te maken met de huidige tijdsgeest van veel sociale verplichtingen. Voor ons als bestuur lastig,

maar door gebruik te maken van nieuwe media, zoals Facebook, proberen wij actief contact te houden met onze leden. Gelukkig merk ik dat veel van onze leden indien zij vragen hebben over de nieuwe WRM, het trekkerrijbewijs en vele andere punten ons goed weten te vinden.

Persoonlijk vind ik het dan ook één van mijn belangrijkste taken om de leden te informeren over alle nieuwtjes vanuit de rijschoolbranche, en dat leden voor alle problemen in hun onderneming bij mij terecht kunnen. Veel leden maken hier ook regelmatig gebruik van, en dat geeft mij dan weer het gevoel dat de leden ons als vereniging weten te waarderen.

Mochten er nog vragen zijn van leden of niet leden, dan mogen jullie die altijd stellen. Dit kan middels een mail naar appie@palletje.nl.

Kantoorgegevens

De Knobben 100 • 9202 XJ Drachten
(0512) 544 610

- Mw. Marjolein van Eek (06 231 64 181)
marjolein@stichtingsbv.nl
- Mw. Anjo Hiemstra, anjo@stichtingsbv.nl
(maandag (hele dag) en vrijdagmorgen)
- Mw. Dirkje Nynke Tibma
dirkje@stichtingsbv.nl
- Dhr. Willem Vreeling (06 53 29 74 73)
willem@stichtingsbv.nl
- Mw. Tessa Witteveen, (06 44 095 726)
tessa@stichtingsbv.nl

ABL:

Secretaris mw. L. Schutte
Eems 150
9204 JZ Drachten
(0512) 511 562
liaschutte@chello.nl

AA&O:

Secretaris dhr. F. Werkman
Industrieweg 2
9403 AA Assen
info@aawerkman.nl
06-22224319

B14:

Secretaris dhr. J. Dijkstra
Merkelstrjitte 51
8625 HX Oppenhuizen
(06) 534 15 065
info@vo-sneek.nl

Meppel:

Secretaris dhr. N. ten Kate
Zuiderlaan 199
7944 EE Meppel
(0522) 244 366
info@rijsholenmeppel.nl

PGCA:

Secretaris dhr. G. de Vries
Enemastraat 10
9351 MP Leek
06-50254226
info@autorijsschoolgdevries.nl

VBR

Secretaris dhr. Appie Pal
De Weech 39
8405 GN Luxwoude
(06) 289 35 743
appie@palletje.nl

Een terugblik van vice-voorzitter

Jaap van der Veen: Bestuursverandering en vernieuwing bij de SBV

Sinds de oprichting van de Stichting Bevordering Verkeerseducatie (SBV) is er veel gebeurd. Onze eerste voorzitter was voormalig Fries gedeputeerde en burgemeester van het Bildt: Klaas Dankert. Het eerste bestuur bestond uit de heren Haje Haisma, Dries Holtrop, Danny Bosma, Jaap van der Veen en Evert Venema. De laatste werd na een jaar vervangen door Gert Dinkla. Onze beleidsmedewerkster was mevrouw N. Erich. De contactpersonen bij de provincie waren destijds mevrouw Frouke de Vries en Roel Houwing.

Door de jaren heen zijn heel wat namen de revue gepasseerd en is er ook veel werk op gebied van de verkeerseducatie bij gekomen. Mevrouw Erich werd opgevolgd door Sijtze Aukema. Een andere nieuwe medewerker was Jaap van Steenberg. Voor hem in de plaats kwam Jan Batelaan. Na Jan Batelaan werd de SBV versterkt met Anjo Hiemstra en Jan vertrok en Marjolein van Eek kwam. Na enige tijd kwam Willem Vreeling erbij. Eind 2014 hebben we afscheid genomen van Sijtze Aukema. Zijn opvolgster is Tessa Witteveen. Verder kwam voor de financiële afwikkelingen is Dirkje Nynke ons een dag per week versterken. Duidelijk is dat de SBV altijd volop in beweging is. Zo is het ook met de voorzitters gegaan. Burgemeester Dankert werd als voorzitter opgevolgd door burgemeester Van der Zaag en die is op zijn beurt opgevolgd door onze huidige voorzitter Tom Metz.

Het huidige bestuur van de SBV bestaat uit voorzitter Tom Metz, vicevoorzitter/secretaris Jaap van der Veen, Nico Lijkelema (ABL), Dick Hielkema (VBR), Marcel Wolthuizen (B14), Koert Veninga (PGCA), Jan van Veen (Meppel e.o.) en van AAO is er momenteel geen afgevaardigde. Zo zijn

we goed vertegenwoordigd door vele rij-scholen in Fryslân, Groningen en Drenthe. Zijn we met de SBV ooit alleen in Fryslân begonnen, het werk is geleidelijk uitgewaaierd over alle noordelijke provincies: Groningen en Drenthe. Het noordelijke CBR-gebied is nu ons werkterrein.

Niet te vergeten: een groep van onze rij-schoolhouders heeft een opleiding gevolgd tot docent verkeerseducatie. Deze docentenpool is actief in het hele noorden. Bij deze en bij alle andere projecten en diensten van de SBV mocht ik betrokken zijn. En dan herinner ik me natuurlijk alle verhuizingen van ons kantoor. Ons eerste kantoor was aan huis, daarna kregen we een kantoorruimte bij Ton van Spanje (in Leeuwarden). Een verhuizing volgde naar een kantoren-pand aan de Ampèrelaan in Drachten. Het huidige kantoor is gevestigd in het Verkeerseducatie-centrum van het ROF aan De Knobben in Drachten. Verder hebben we aan De Ampèrelaan nog steeds een loods voor opslag van onder andere het rollend materieel.

Ikzelf heb het geluk gehad om van het begin tot nu toe deel uit te mogen maken van de SBV. Ik heb dit werk altijd met veel plezier en met volle inzet gedaan. Maar gezien mijn leeftijd wordt het nu tijd om plaats te maken voor nieuwe mensen. Ik hoop dat de SBV nog lang mag blijven voortbestaan en dat die nog veel mag doen voor de verkeersveiligheid. We hebben een hele goede naam opgebouwd en het vertrouwen gekregen van provincies en gemeentes. In die vele jaren hebben wij lief en leed met elkaar mogen delen. Een aantal mensen van het eerste uur zijn ons helaas ontvallen. Ik denk hierbij onder meer aan Dries Holtrop, Haje Haisma en

Gert Dinkla. Deze mensen hebben zich altijd voor de volle honderd procent ingezet. Zonder hen had de SBV niet bestaan. De tijd gaat door en de verkeerseducatie ook. Zo zijn we al weer bezig met de begroting van 2016 en als ik 5 juni 2015 stop dan zijn er weer andere mensen in het bestuur. Zij nemen het stokje over. Met Sipke van der Meulen en Jan van der Zwaag van het ROF heb ik vele jaren mogen samenwerken. Ik kan niet anders zeggen dat ik een hele mooie tijd heb gehad.

Rest mij de wens en hoop uit te spreken dat verdeeldheid onder de rij-scholen niet toeneemt, maar dat er een eenheid komt en blijft, zoals we bij de SBV gewend zijn. Daarom mijn verzoek aan alle rij-schoolhouders om lid te worden van de belangenverenigingen. Als lid van de belangenvereniging behoort je automatisch bij de SBV. Ons streven is toch dat we het allemaal doen voor de verkeersveiligheid. In de opleidingen dragen wij ons steentje bij en kunnen de belangenvereniging ook het steentje bijdragen bij de SBV. En het motto moet zijn: goedkoop is duurkoop, blijf bij de les, houd de vernieuwingen bij en dan hebben jullie niets te vrezen en kunnen jullie altijd doorgaan. Ik wens jullie allemaal veel succes.

Mijn officiële afscheid is op 19 november en ik hoop jullie daar te ontmoeten. Allemaal veel gezondheid toegewenst.

◆ *Vicevoorzitter Jaap van der Veen*

Adieu vice-voorzitter

Met het statutair aftreden van Jappie van der Veen - met een staat van dienst van meer dan 20 jaar als vice-voorzitter - verliest de SBV het laatste bestuurslid van het eerste uur.

Hoe het allemaal is begonnen

Het is op een mooie vrijdagmiddag ruim twintig jaar geleden, dat ex-gedeputeerde Jacobus Walsma in zijn kwaliteit als voorzitter van het ROF, in de hal van het Provinsjehús te Leeuwarden het woord richtte tot de bestuursleden van de drie Friese belangenverenigingen van rij-schoolhouders, dat waren / zijn: de ABL te Leeuwarden, de B14 te Sneek en de VBR te Heerenveen.

De heer Walsma gaf uiting aan het genoegen bij de provincie en het ROF dat men in de samenwerking van die drie verenigingen in een stichting, de SBV, een platform leek te hebben gevonden welk door de overheid was aan te spreken voor uitvoering en initiëring van projecten op het vlak van rijbewijsbezitters en zij die dat document dolgraag wilden behalen. In de overgangperiode werd ing. Klaas Dankert, burgemeester van Het Bildt en eertijds als gedeputeerde voorzitter van het ROF, door vice-voorzitter van der Veen en penningmeester Haisma van de SBV aangezocht om als onafhankelijke voorzitter van de SBV op te treden. Hij nam die functie aan en fungeerde informeel als voorzitter vanaf 01-01-1993, waarna per 01-04-1993 de officiële benoeming volgde.

De bestuursleden van het eerste uur

Danny Bosma van het VBR Heerenveen, Evert Venema van B14 Sneek, Jaap van der Veen ABL Leeuwarden, vice-voorzitter wijlen Dries Holtrop Stichting Leermiddelen ABL, Haje Haisma penningmeester en voorzitter ing. Klaas Dankert.

De 3 Friese belangenverenigingen van verkeersscholen, te weten: de ABL te Leeuwarden, de B14 te Sneek en de VBR

te Heerenveen, hebben na een aanloopperiode van plusminus 9 maanden in het voorjaar van het jaar 1993 de SBV in haar oude vorm en doelstellingen overgenomen van het bestuur in de toenmalige samenstelling, welk bestond uit de heren: Frans Copini, Anne Dijkstra en Roel Houwing.

Het nieuwe bestuur kreeg de verantwoording voor de uitvoering van projecten uit het ROF-werkplan en ontwikkeling van beleid passend binnen de kaders van het ROF. Mevrouw Nelië Erich-Westerhoff werd aangesteld als coördinatrice voor de uitvoering van de projecten en beleids-ondersteuning van het bestuur in een werkweek van 24 uur. Nelië was via een uitzendbureau in rechtstreekse dienst van het ROF en per 01-01-1993 via een regulier arbeidscontract in dienst van de SBV.

Na één zittingsperiode van de heer Dankert togen vice-voorzitter van der Veen en penningmeester Haisma van de SBV nu naar het gemeentehuis in Drachten met de vraag, of burgemeester mr. ing. Pieter van der Zaag interesse had om als voorzitter bij het SBV-bestuur op te treden. De heer van der Zaag is nadien in totaal ruim drie zittingsperiodes als voorzitter aan de SBV verbonden geweest en in december 2011 als erelid van de SBV vertrokken; per 1 januari 2012 is de heer Tom Metz als voorzitter bij de SBV in dienst getreden. Haar middelen verkreeg de SBV toentertijd uit de doeluitkeringen volgens het ROF-werkplan. Later, in 1995, ondersteunden de belangenverenigingen de SBV eveneens met een jaarlijkse bijdrage per lid om hun betrokkenheid en het belang van de SBV in stoffelijke vorm zichtbaar te maken.

Omdat de SBV geen eigen vermogen noch middelen kende, is destijds tussen het ROF - met toenmalig voorzitter gedeputeerde Jacobus Walsma op voorstel van het secretariaat van het ROF-en de SBV mondeling overeengekomen, dat alle kosten die zij als organisatie had om haar taken te kunnen uitvoeren, uit de doeluitkeringsgelden zouden worden betaald. De SBV-penningmeester heeft steeds geprobeerd met het uitbetaalde voorschot van 75% rond te komen, hetgeen gelukt is behalve over 1997/1998 toen er NLG 13.610 is bijbetaald. Een verklaring van accountantskantoor Slager te Hallum, huisaccountant van de SBV, dat het uitgekeerde subsidiebedrag voldoende was om de kosten te dekken, was samen met het accountantsrapport en het financieel overzicht van de SBV-penningmeester voldoende om een boekjaar als afgesloten verklaard te krijgen.

In het financieel overzicht van de penningmeester waren / zijn, de bedragen naar de projecten toegerekend wat betreft loonkosten, directe kosten en inkomsten i.v.m. die projecten. Echter, altijd bleven / blijven er kosten over die ondergebracht werden / worden bij algemene- en bestuurskosten. Noodzakelijke kosten die het voeren van een organisatie als de SBV nu eenmaal met zich mee brengt aan overhead.

Andere participanten in het ROF, zoals bijvoorbeeld: de ANWB, het CBR, CEDIN of VVN hebben een andere, landelijke struc-

tuur welke de dekking van dergelijke overheadkosten principieel doet verschillen van die van de SBV. Natuurlijk zijn dat soort kosten voor een organisatie als de SBV relatief hoger dan bij de eerder genoemde organisaties.

Maar aan het principe dat de SBV als organisatie kosten moet maken om naar behoren haar taken te vervullen, daar is niets aan veranderd. Evenmin is er iets veranderd aan de verkrijging van de (subsidie) middelen. Bovenstaande rechtvaardigt handhaving van de bijzondere positie die de SBV mag innemen t.o.v. andere particuliere organisaties als eerder genoemd.

Onlosmakelijk daaraan gekoppeld is de handhaving van de inhoud van de eertijds gemaakte mondelinge afspraken tussen het ROF en de SBV.

De SBV van nu is niet meer die SBV van toen. De toename van het aantal projecten in het kader van de permanente verkeerseducatie, heeft vanzelfsprekend ook personele gevolgen. Tot eind 2001 heeft mevrouw Nelie Erich als parttimer, 3 dagen per week, bij de SBV gewerkt. Per 1 januari 2002, na het vertrek van Nelie Erich, zijn Jaap van Steenberg en Sijtze Aukema als parttimer bij de SBV in dienst getre-

den. Het kantoor verhuisde van de Anna Bijnstraat Leeuwarden naar de theoriezaal van rijschool van der Veen in Ternaard.

Jan Batelaan werd per 1 april 2005 de opvolger van Jaap van Steenberg en het kantoor werd gevestigd in Leeuwarden boven verkeersschool Ton van Spanje. Vooruitlopend op de vestiging in het VEC werd het kantoor begin 2006 verplaatst naar de Ampèrelaan in Drachten. Jan Batelaan vertrok en Marjolein van Eek kwam na de zomer 2006 voor hem in de

plaats. In de zomervakantie van hetzelfde jaar kwam ook Anjo Hiemstra als parttimer bij de SBV in dienst. Met de overgang van het project 'verkeersmarkt' van het CEDIN naar de SBV wordt in 2008 Willem Vreeling, die bij CEDIN het project leidde, als fulltimer door de SBV overgenomen.

En dit jaar, bij vertrek van Sijtze Aukema per 01-01-2015, is het personeelsbestand gecompliceerd met senior-projectleider Tessa Witteveen als fulltimer en Dirkje Nynke Tibma als parttimer voor de financiële ondersteuning. Al de genoemde personeelsleden zijn door Jappie - en in het verleden samen met Haje - bij de SBV in dienst genomen.

De Verandering

Kijkend naar het SBV-logo in bovenstaande periode: de 3 rode pijlen vertegenwoordigen toen de drie Friese belangenverenigingen, daaronder staat nu 'Noord-Nederland' en symboliseren die 3 rode pijlen thans de provincies: Groningen, Fryslân en Drenthe; geografisch komt het werkgebied van de SBV Noord-Nederland nu overeen met CBR Regio Noord. Dat klopt ook wel als men kijkt naar de participanten in de SBV Noord-Nederland: de verbreding van de SBV aan de basis heeft plaats gevonden doordat PGCA uit Groningen en voor de 2e keer AAO uit Assen als kringverenigingen tot de SBV toetraden.

In het lustrumjaar 2008 is de huisstijl van de SBV veranderd door MAS Outreach conceptdenkers & vormgeving en daarbij is ook het logo aangepast aan de eisen van deze en toekomstige tijd.

Aankankelijk waren de projecten van de SBV Bijtanken & Oppoetsen en de Rijvaardigheidsdagen voor Senioren; ook nu zijn deze succesvol.

Projecten als Jonge Automobilisten (JA) en Regionale Motorvaardigheidstraining (RMT) kwamen in die 90-tiger jaren erbij. Ondanks de vele energie die daar werd ingestopt, was het resultaat gerekend naar

het aantal deelnemers echter zeer matig. Dat is eveneens van toepassing op het project Periodieke Verkeren Veiligheids Training (PVVT)

Het door de SBV geïnitieerd wetenschappelijk onderzoek door de SWOV in het jaar 2000 naar mogelijkheden van praktijkexamens voor bromfietzers, kunnen we beschouwen als de moeder van het huidige CBR-praktijkexamen.

Het beleid van de SBV was / is gestoeld op de visie 'Rijscholen 2000' uit 1996. De door Jappie en Haje ontwikkelde visie werd toentertijd niet door o.a. BOVAG en het CBR overgenomen toch zijn er veel elementen uit die visie al gerealiseerd, o.a. het rijbewijs met strafpunten en het genoemde praktijkexamen voor bromfietzers. Een item uit die visie heeft de SBV zelf in nauwe samenwerking met het CEDIN en de NHL doorontwikkeld, namelijk: verkeersonderwijs in voortgezet- en bijzonder voortgezet onderwijs.

Er werden modellessen gemaakt en een opleiding voor gastdocenten in het VO op HBO-niveau opgezet. Die docenten zijn ondergebracht in de SBV-docentenpool; een groep waarop de SBV een beroep kan doen. De gastdocenten hebben inmiddels op bijna alle VO-scholen in Fryslân lesgegeven; ook in Groningen en Drenthe komen deze lessen langzamerhand op gang.

Aan de hand van het voorgaande heeft de SBV, vooruitlopend op een ministeriële

beslissing om een officieel trekkerrijbewijs in te voeren, een complete educatielijlijn ontwikkeld voor diegenen die rijden of willen rijden met tractoren. Daarmee is bij de SBV een lang gekoesterde wens in vervulling gegaan: een VeiligheidTraining voor bestuurders van LandbouwVoertuigen (VTLV)

Tot slot

Momenteel wordt door de SBV veel aandacht en energie gestoken in het project scootmobieltraining; zowel individueel als in groepsverband. Met als doel dat de scootmobielbestuurder veiliger deelneemt aan het verkeer, weet welke plaats een scootmobiel inneemt in het verkeer en de bewustwording van de gevaarlijke verkeerssituaties die een scootmobielbestuurder kan tegenkomen. Dit laatste geldt overigens voor alle weggebruikers. Ook de rol van de SBV bij de totstandkoming van het VEC is belangrijk geweest voor de rijsschoolbranche in het Noorden.

Het heden

Het ROF als organisatie fungeert als een integraal onderdeel van de afdeling Verkeer en Vervoer van de provincie Fryslân. Dat heeft vanzelfsprekend bepaalde veranderingen met zich meegebracht, waaronder die van de eindafrekening van de doeluitkeringsgelden verkeersveiligheid. De verantwoordelijk ambtenaar van het ROF kijkt vanwege zijn procedures en disciplines met andere ogen naar de cijfers zoals die door het accountantskan-

toer en de SBV-penningmeester ter afrekening vanaf het boekjaar 2002 en daarop volgende jaren zijn voorgelegd. Na het vertrek in 2009 van de penningmeester van het eerste uur de heer Haje Haisma - volgens het rooster van aftreden - en de heer Meine Boersma met één zittingsperiode daarna, is per 4 april 2014 mevr. Miranda Dijker-Kraal als penningmeester benoemd en worden financiële jaarcijfers volgens de gewenste procedures en disciplines afgewerkt en voorgelegd.

Gezien de ontwikkelingen die de SBV de afgelopen periode van ruim 20 jaar heeft doorgemaakt, mogen we veronderstellen dat Jappie van der Veen met voldoening mag terugkijken op datgeen waaraan hij zijn bijdrage heeft mogen leveren. Zijn grote inzet voor verkeersveiligheid en -educatie als vice-voorzitter van de SBV heeft zelfs Hare Majesteit behaagd om Jappie te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. De onderscheiding is op 28 april 2008 tijdens de viering van het 3e lustrum in het bowlingcentrum Dokkum uitgereikt door burgemeester Ton Baas van de gemeente Dongeradeel.

Wij wensen Jappie "na een leven bij de SBV" samen met Nienke nog een gezonde en gezegende tijd toe!

◆ *Sijtze Aukema*

WRM-T hoe zit dat? Jongepier vertelt...

De rijbewijscategorie T voor landbouw- en bosbouwtrekkers (LBT) en voor motorrijtuigen met beperkte snelheid (MMBS) die een aanhangwagen mogen voortbewegen, gaat per 1 juli 2015 in. Rijninstructeurs die deze opleiding willen geven, moeten hun WRM-T bevoegdheid halen. Het Instructeursbewijs categorie T wordt niet als aanvullende opleiding gezien,

maar als een aparte opleiding. Dat betekent dat rijninstructeurs hun instructeursbewijs T kunnen halen zonder eerst categorie B te moeten doen.

"Er komen drie examens voor degene die instructeur T willen worden", vertelt opleider Simon Jongepier. In de WRM'93 is bepaald dat er drie examens komen:

- Een examen voor personen die geen instructeursbewijs hebben
- Een examen voor instructeurs die categorie B bezitten
- Een examen voor instructeurs die categorie BCE hebben

Hoofdpijnen examens categorie T

1) Het examen voor personen die geen instructeursbewijs hebben, zoals docenten AOC. Zij moeten een compleet examen afleggen, dat bestaat uit:

- Fase 1a, Theorie van de rijtaak (wetgeving en veiligheid)
- Fase 1b, Praktijkrit eigen rijvaardigheid.
- Fase 2a, Lesvoorbereiding (instructie geven)
- Fase 2b, Lesuitvoering (coachen)
- Fase 3, Stagebeoordeling (geven van een rijles)

2) Het examen voor instructeurs die categorie B bezitten. Zij moeten examen doen voor de volgende onderdelen:

- Fase 1a, Theorie van de rijtaak (wetgeving en veiligheid)
- Fase 1b, Praktijkrit eigen rijvaardigheid.
- Fase 3, Stagebeoordeling (geven van een rijles) (Vrijstelling van fase 2a en 2b)

3) Het examen voor instructeurs die categorie BCE hebben. Zij moeten examen doen voor de volgende onderdelen:

- Fase 1a, Theorie van de rijtaak (wetgeving en veiligheid)
- Fase 1b, Praktijkrit eigen rijvaardigheid. (Vrijstelling fase 2a en 2b en fase 3.)

Rijvaardigheid

De eigen rijvaardigheid moet worden afgelegd met een tractor met aanhangwagen en geeft dus de bevoegdheid om met de tractor en aanhangwagen les te mogen

geven. De specifieke examenvragen fase 1a zijn in ontwikkeling bij IBKI.

“Het accent zal liggen op het rijden met de tractor”, legt Jongepier uit. “Ook zullen vragen worden gesteld over Regeling Voertuigen. Vragen m.b.t. fase 2a en 2b zullen hetzelfde zijn. Er is in principe geen verschil in de vakdidactiekennis en –vaardigheid met betrekking tot categorie B.”

Overgangsregeling

Er komt een overgangsregeling voor de huidige docenten trekkercertificaat aan de AOC's en een aantal andere instructeurs. Deze moeten binnen een bepaalde termijn voldoen aan de eisen van de uitgebreide WRM-T. Zij krijgen 2 jaar de tijd om na invoering hun WRM –T te halen. Deze regeling geldt voor de huidige docenten van de AOC's en instructeurs categorie CE die nu voor het trekkercertificaat opleiden bij de SBV.

Opleiding

“Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan een cursus blenden learning”, vertelt Jongepier. “Dat betekent dat de cursist zelf via de computer kan inloggen en aan de slag gaat met de lesstof. Tevens worden de lessen ondersteund door videopresentaties en bijeenkomsten.”

Om de kennis zelf te toetsen zijn er werkingsvragen, zowel *multiple choice* als open vragen. De open vragen worden door de docent nagekeken en op de

bijeenkomsten besproken. Op de MC-vragen krijgt cursisten direct feedback.

De cursustrajecten

Jongepier biedt twee opleidingstrajecten aan. Cursus A is bestemd voor personen die geen instructeursbevoegdheid hebben. Deze cursus bestaat uit 10 bijeenkomsten. Cursus B is bestemd voor personen die beschikken over de instructeursbevoegdheid categorie B of BCE. Die bestaat uit vijf bijeenkomsten. “Wij gaan vanaf 18 mei 2015 de cursussen aanbieden. Leerlingen kunnen dan examen doen bij IBKI. Op dit moment liggen de wijzigingen betreffende het Reglement Rijbewijzen bij de Raad van State”, licht Jongepier toe. De volgende LBVI-opleiders verzorgen de opleiding voor de WRM-T:

- AVR Nijmegen
 - Dek Opleiding en Training Goes
 - Jongepier Verkeersopleidingen Nederland
 - Knetemann Opleidingen Rotterdam
 - Rijninstructeursopleiding Van Buuren Zwolle
 - Hoekstra Instructeursopleidingen Alkmaar
 - Rijtechnisch adviesbureau Nederland Eindhoven
 - Veldhovense Rijninstructeursopleiding Waalre
 - Verkeersschool Osseforth Stein
 - Verkeersschool Succes Ter Apelkanaal
- ◆ Bron: verkeerspro.nl

Oplossing vorige keer

1	3	5	2	4	9	6	7	8
7	8	6	3	5	1	9	4	2
9	4	2	8	7	6	1	5	3
5	6	1	4	9	3	2	8	7
4	9	8	6	2	7	3	1	5
2	7	3	1	8	9	4	6	9
6	2	7	9	1	8	5	3	4
3	5	4	7	6	2	8	9	1
8	1	9	5	3	4	7	2	6

Veiliger rijden met moeder ernaast (2toDrive)

Tieners rijden veiliger als ze hun moeder naast zich hebben zitten. Tot die ontdekking komen onderzoekers van de University of Illinois in de Verenigde Staten. In hun onderzoek lieten ze 14-jarigen een autorit maken in een simulator, terwijl hun hersenactiviteiten gemeten werden. Er was een groep die alleen reed en een groep van wie de moeder aanwezig was en toekeek.

Rijden ze alleen dan zijn de jongeren geneigd meer risico's te nemen omdat dat een goed gevoel geeft. De onderzoekers maten een verhoogde activiteit in het 'beloningscentrum' van de hersenen als

ze bijvoorbeeld een oranje verkeerslicht negeren. Kijkt hun moeder mee, dan is dit soort rijgedrag ineens een stuk minder spannend, zo blijkt uit de hersenactiviteit van de jongeren. Dan wordt risicovol gedrag niet meer beloond.

Onder het wakend oog van moeder trappen jongeren eerder op de rem bij oranje licht. Het percentage risicovolle beslissingen daalt in dat geval van 55 naar 45. De onderzoekers noemen dat een fors effect. Maar er is nog een belangrijk mechanisme dat een rol speelt. Een ander deel van de hersenen, de prefrontale cortex, die belangrijk is voor het reguleren van het

gedrag, is een stuk actiever bij de testpersonen als hun moeder meekijkt. Omdat dit controlecentrum bij jongeren nog niet helemaal goed ontwikkeld is, zijn ze gauw geneigd risico's te nemen.

Het onderzoek toont volgens de onderzoekers twee zaken aan: door de aanwezigheid van moeders wordt risicovol rijgedrag van tieners minder snel beloond en tegelijkertijd wordt het controlecentrum van hun hersenen gestimuleerd wanneer ze veilig rijden. "De aanwezigheid van een ouder verandert dus echt de manier waarop een jongere nadenkt over risico's en daardoor neemt veilig gedrag toe", stelt onderzoeker Eva Telzer in een eigen publicatie van de universiteit.

Sudoku

				4			9	
6	1			3			4	
		2	9			6		
				9		1		
4	5						2	7
		7		5				
		5			1	3		
	2			6			5	1
	8			7				

Nienke Penterman van 2toDrive, het Nederlandse programma voor begeleid rijden voor jongeren, is niet verbaasd over de uitkomsten van het Amerikaanse onderzoek. "Jongeren kunnen zelf hun coach kiezen. Vaak zijn dat de ouders." Ze noemt het verder positief dat jongeren met een rijbewijs op zak die nog geen 18 zijn, veel blijken te oefenen met hun coaches om rijervaring op te doen. Uit cijfers van RDW uit begin 2013 blijkt dat deelnemers aan 2toDrive gemiddeld 2,72 begeleiders hebben. Ze mogen er maximaal vijf kiezen. Van die begeleiders was destijds 52 procent mannelijk en 48 procent vrouwelijk.

Wat het effect op de rijvaardigheid en de verkeersveiligheid, moet later dit jaar blijken. Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) is bezig met de afronding van een evaluatie van 2toDrive. Het programma is gestart in het najaar van 2011 als experiment om de verkeersveiligheid te vergroten door jongeren meer rijervaring op te laten doen voordat ze zelfstandig achter het stuur zitten. In het buitenland waren de ervaringen destijds al positief met dit soort programma's. ♦ Bron: verkeerspro.nl

Aantal verkeersdoden blijft stabiel in 2014

Vorig jaar zijn, evenals in 2013, 570 mensen omgekomen door verkeersongevallen in Nederland. Na de daling van 12 procent in 2013, is het aantal verkeersdoden in 2014 gelijk gebleven. Dit blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en Rijkswaterstaat, onderdeel van het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

In de leeftijdscategorie 18-24 jaar is het aantal verkeersdoden afgenomen van 83 in 2013 naar 68 in 2014. Het aantal 65-79 jarigen dat in het verkeer overleed, nam daarentegen toe van 129 in 2013 naar 140 in 2014. Er komen nog altijd relatief veel ouderen (65-plus) om in het verkeer, en dit geldt met name voor ouderen op de fiets: ruim 57% van de verkeersdoden op de fiets was 65-plusser.

Het aantal dodelijke slachtoffers in een personenauto blijft net als voorgaande jaren gestaagd afnemen. De meeste dodelijke slachtoffers vallen echter nog wel in de categorie personenauto. Het aantal verkeersdoden in een personenauto daalde van 193 in 2013 naar 187 in 2014. Het dodental onder voetgangers nam af tot 49 in 2014, ten opzichte van 56 in het voorgaande jaar.

Het aantal verkeersdoden onder bestuurders of passagiers van een motor of scooter is na het uitzonderlijk lage aantal van 29 in 2013 gestegen naar 55 in 2014. Het dodental onder fietsers en bestuurders of passagiers van brom- en snorfietsen, brommobielen en vrachtauto's bleef nagenoeg gelijk.

De meeste verkeersdoden vallen op gemeentelijke wegen; van de door de politie geregistreerde verkeersdoden viel 62 procent op een dergelijke weg. Het aantal geregistreerde verkeersdoden op provinciale wegen kwam uit op 22 procent van het totaal en 3 procent van de dodelijke slachtoffers viel op wegen onder beheer van een waterschap. Het aantal geregistreerde verkeersdoden op Rijkswegen bedroef 13 procent van het totaal. Dat is één procent meer dan vorig jaar. Het aantal geregistreerde verkeersdoden nam in 2014 het meeste af op wegen waar maximaal 30 en 50 kilometer per uur mag worden gereden, met respectievelijk 43 procent en 17 procent ten opzichte van 2013. ♦ *Bron: verkeerskunde.nl*

Smartphone achter het stuur groeiende ergernis

Smartphonegebruik achter het stuur is uitgegroeid tot één van de grootste ergernissen in het verkeer. Dat blijkt uit de nieuwste versie van het Nationale Automobilisten Onderzoek. Het gebruik van de telefoon tijdens het rijden kwam in de top tien van ergernissen binnen op plaats acht, terwijl bumperkleven het agressieve rijden van de eerste plaats afstootte.

Het onderzoek wordt jaarlijks uitgevoerd door mediabedrijf YPCA. Via een internetpanel werden in april van dit jaar 667 automobilisten tussen de 18 en 69 jaar oud gevraagd naar hun mening. De onderzoekers stellen aan de hand daarvan een top tien van grootste ergernissen samen.

Smartphone

Het gebruiken van de smartphone achter het stuur komt nieuw binnen in de top tien. Uit het onderzoek blijkt dat bijna één op de tien automobilisten (9%) regelmatig zijn smartphone gebruikt tijdens het rijden. Dat is bijna een verdubbeling ten opzichte

van een jaar eerder (5%). In totaal gaf 13 procent van de deelnemers aan het onderzoek aan zich te ergeren aan het smartphonegebruik van anderen op de weg. Het blijken met name vrouwen en ouderen (55+) te zijn die zich hier aan ergeren.

Er is sinds de opkomst van de smartphone veel aandacht voor het gebruik ervan tijdens het rijden. Zo startte de overheid de campagne 'Aandacht in het verkeer' en richt verkeersveiligheidsorganisatie Team-Alert zich specifiek op de bewustwording van de gevaren hiervan onder jongeren. De boete voor het met een telefoon in de hand rijden bedraagt 220 euro.

Bumperkleven

Ruim één op de drie automobilisten (36%) gaf aan zich te ergeren aan bumperklevers, en daardoor is dit de grootste ergernis op de Nederlandse weg. Vorig jaar was dit nog agressief rijden, maar dat gedrag eindigde nu net voor 'het rijden met alcohol

of drugs' op de tweede plaats. Ook files, te hard rijden binnen de bebouwde kom en rechts inhalen hoorden in 2014 nog bij de tien grootste ergernissen, maar die werden dit jaar gepasseerd door te langzaam rijden, afval of sigaretten uit het raam gooien en dus de smartphone.

Top 10 van ergernissen in het verkeer in 2015

1.	Bumperkleven
2.	Agressief rijden
3.	Rijden met alcohol/drugs op
4.	Geen richting aangeven
5.	Onnodig links rijden
6.	Te langzaam rijden
7.	Op laatste moment invoegen/ritsen
8.	Smartphonegebruik tijdens rijden
9.	Zondagsrijders
10.	Afval/sigaret uit raam gooien

Bron: YPCA